

עמ"ת 47247/09/14 - שלום שי סיבוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

עמ"ת 47247-09-14 סיבוני (עציר) נ' מדינת ישראל
בפני כב' השופטת תמר נאות פרי
העורר שלום שי סיבוני (עציר)
נגד
המשיבה מדינת ישראל

החלטה

בפני ערר על החלטת בית המשפט השלום בחדרה (כב' השופטת תדמור זמיר) מיום 18.9.14 במסגרת מ"ת 5775-08-14, אשר במסגרתה הורתה כב' השופטת על המשך מעצרו של העורר עד תום ההליכים.

1. כנגד המערער הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של איזמים, סחיטה באיומים, והדחה למניעת עדות במשפט. הרקע להגשת כתב האישום הנוכחי הינו חקירה שהתנהלה כנגד העורר ואחרים בחשד לניהול מקום להימורים. החקירה התנהלה בשלב הראשון באופן סמוי, והפכה גלויה באמצע מאי 2014.

2. במסגרת החקירה, מסרו עדויות בני הזוג, הגב' אנג'ליקה אברמוב (להלן: "המתלוננת") ומר רודיון סרברי (להלן: "המתלונן"), אשר נמצאו בקשר עסקי עם העורר להפעלת פיצוציה ברח' אח"י אילת 15 בקרית חיים (להלן: "הפיצוציה").

3. בכתב האישום נטען כי ביום 27.6.14, פנתה המתלוננת לעורר בפייסבוק וביקשה שיחזור אליה, וכאשר העורר חזר אליה הוא התעניין איך היה בחקירה וביקש את מספר הטלפון של המתלונן. בהמשך, התקשר העורר למתלונן, צעק עליו באמרו כי הוא יודע שהם "הפילו אותו ופתחו עליו", וביקש ממנו להגיע לביתו. המתלוננים אכן הגיעו לביתו של העורר, ולטענתם, במפגש עימם איים עליהם העורר בפגיעה בגופם של "מי שפתחו עליו במשטרה" ואיים אף בפגיעה במשפחותיהם. עוד נטען כי העורר ציין באוזניהם של המתלוננים כי אחיו אמור להשתחרר בקרוב מהכלא וכי "לא אכפת לו להכנס עוד פעם". כן לטענתם, עשה העורר תנועת אקדח בידו.

4. בהמשך, ביום 31.7.14, על רקע רצונו של המתלונן לסיים את הקשר העסקי עם העורר, שלח העורר למתלוננים הודעות טקסט באמצעות תוכנת SURESPOT, המיועדת להעברת מסרים מוצפנים אשר ניתנים למחיקה על-ידי השולח. לטענת המתלוננים ההודעות כללו את הדברים הבאים: "**בוא תיכנס איתי למלחמה קטנה ... אם אתה לא רוצה שאני יקבור אותך חי אחרי מה שאתה חושב שהחברה שלך לא דיברה תמשיך שם עוד שנה ... במיזח בתקופה החמה הזו אל תתעסק איתי כי אני יכניס לך כדורים ברגליים שאתה תמות ... אני יראה לחבר ההומו שלך איך מקבלים יריות לרגליים ... עוד חודש משתחררים כולם מהכלא אחי וכולם ואז נראה איזה פיגועים ... אני לא מאיים יש לי קבלות ויש לי את הזמן שלי בכיף**" (השגיאות במקור).

5. בכתב האישום נטען כי העורר התכוון להניא את המתלוננים מלהעיד בהליך שיפוטי או להניא אותם להעיד

עדות שקר, ועל רקע האמור יוחסו לו העבירות המצויינות בפתיח (איומים, סחיטה באיומים, והדחה למניעת עדות במשפט).

6. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה כנגד העורר בקשה למעצר עד תום ההליכים.

7. בהחלטה הראשונה שניתנה ביום 12.8.2014 קבע בית המשפט קמא, בהחלטה מפורטת ומנומקת כדבעי, כי קיים תצורף ראייתי אשר יש בו כדי להקים תשתית ראייתית ברמה הנדרשת בשלב דנן, כאשר החלק הראשון של התצורף הינו הודעותיהם של המתלוננים, והחלק הנוסף הוא אסופת צילומי מסך של הטלפון הנייד של המתלונן, וכן של דף הפייסבוק של המתלוננת, אשר מתעדים את ההתכתבות הנטענת בין העורר למתלוננים, בה לכאורה, איים העורר על המתלוננים. באשר לעילת המעצר, צוין כי בא כוחו של העורר לא חלק על קיומה, וכי אכן, בעבירות של איומים וסחיטה באיומים, טבועה מסוכנות - הן למתלוננים הספציפיים והן לכלל הציבור. עם זאת, נוכח העובדה שלעורר אין עבר פלילי ועל מנת לקבל תמונה מלאה בדבר מסוכנותו - הופנה העורר להכנת תסקיר של שירות המבחן.

8. ביום 18.9.14 ניתנה ההחלטה המשלימה ובמסגרתה החליט בית המשפט קמא לעצור את העורר עד תום ההליכים. בהחלטתו ציין בית המשפט כי רמת מסוכנותו של העורר, כעולה מן התסקיר, הינה בינונית, כי קצינת המבחן התרשמה שהעורר מתקשה לבחון באופן מעמיק את התנהלותו, את קשריו השוליים והבעייתיים ואת דפוסי התמכרותו להימורים, כי קיים סיכון בהתנהלות פורצת גבולות מצד העורר, וכי צפוי קושי מצידו לעמוד בתנאים מגבילים לאורך זמן. באשר למפקחים שנבחנו על-ידי שירות המבחן - ציינה כב' השופטת כי שירות המבחן התרשם אומנם כי הם מנהלים אורח חיים תקין, אולם קשריהם עם העורר לאורך השנים היו רופפים, והם אינם יכולים להתייחס באופן ענייני לבעייתיות במצבו של העורר, להתנהלותו ולנסיבות מעצרו, ומכאן שהם אינם מודעים לסיכון במצבו. לאור זאת, הם לא יצליחו להוות עבור העורר דמויות סמכותיות ומציבות גבול באופן שעשוי להפחית מהסיכון האמור. לפיכך, אימצה כב' השופטת את המלצת שירות המבחן להימנע מלשחרר את העורר לחלופת מעצר.

9. בהודעת הערר ובמהלך הדיון העלה העורר כמה טענות, ואלו עיקרן: ראשית, לטענתו, שגה בית-המשפט קמא עת קבע כי קיימות ראיות לכאורה, שכן לדידו, חלקו הארי של כתב האישום מסתמך על הודעותיהם של המתלוננים - הודעות כבושות, אשר נמסרו למשטרה רק בחלוף כחודש ימים מיום האיומים הנטענים. זאת ועוד, טוען ב"כ העורר כי ישנן סתירות של ממש בין הודעותיה של המתלוננת לבין הודעותיו של המתלונן, וכי לא בוצע עימות בין המתלוננים לבין העורר - עימות אשר יכול היה לאפשר לעורר להציג את גרסתו וללמד על חפותו. עוד מצוין כי יש קושי בעדויות המתלוננים, שכן הם בעצמם נחקרו באזהרה כחשודים בביצוע עבירות של הלבנת הון והימורים אסורים, והיה להם רצון עז להפליל את העורר. שנית, באשר לתצלומי מסך הטלפון הנייד של המתלוננת, אשר מהם עולים לכאורה האיומים הנטענים מצד העורר, טוען העורר כי הטלפון אליו נשלחו האיומים "נעלם" באורח פלא, כי המשטרה לא טרחה לאתרם, וכי ניתן בנקל לזייף תצלומי מסך כגון אלו, אשר הוגשו ללא מקור כלשהו או פלט מחשב היכול ללמד על אמיתותם. זאת ועוד, לטענת ב"כ העורר, ברשותו של העורר לא נתפס טלפון נייד שממנו יכול היה לשלוח את ההודעות האמורות, למעט מכשיר סלולארי אחד של רעייתו, אשר נתפס והחוזר בחלוף כמה ימי חקירה, ואשר לא נמצאה עליו ראיה הקושרת אותו לשליחת המסרים הנטענים. שלישית, לטענת ב"כ העורר, העורר טען כי במועד הנטען של שליחת ההודעות הוא שהה בחדר כושר, אך טענתו זו לא נבדקה כלל. רביעית, לטענת ב"כ העורר, קצינת המבחן שקלה בשיקוליה שיקולים שאינם מן העניין, שכן היא ייחסה לעורר ביצוע של עבירות (לרבות בתיקי אלימות) אשר מופיעות בתיקי מב"ד, שכלל לא הוגש בהם כתב אישום, כך שנפגעה חזקת חפותו של העורר. עוד נטען כי קצינת המבחן

פסלה את המפקחים המוצעים שלא בצדק.

10. לאור כל האמור, לאור חולשת הראיות, לאור היעדר עבר פלילי של העורר, ולאור הפגמים שנפלו בתסקיר - מבקש העורר לשחררו לחלופת מעצר או לאפשר בחינת חלופת מעצר אחרת (סעיף 18 להודעת הערר).
11. ב"כ המשיבה סומך ידיו על החלטת בית המשפט קמא, מפנה לתיק החקירה ומבקש לדחות את הערר ולהותיר את החלטת בית-המשפט קמא על כנה.
12. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים ועיינתי בתיק החקירה שהונח לעיוני, עמדתי כי ...
13. **באשר לתשתית הראייתית** - טיעוניו המלומדים של הסניגור עשויים לסייע למרשו בשלב בו ינוהל התיק העיקרי - או אז תדרש המשיבה להוכיח את האשמה מעבר לכל ספק סביר, אך אין בהם כדי לחייב את המסקנה לפיה אין ראיות לכאורה. די לנו בכך שישנם שני מתלוננים, אשר טוענים (שניהם כאחד), שהעורר השמיע כלפיהם איומים, מוסרים גרסה דומה לגבי תוכן האיומים ולגבי הרקע להשמעתם ומפנים לאותן ראיות לגבי ההודעות המאיימות - על מנת שנאמר שקיימת תשתית לכאורית, כנדרש בשלב זה של ההליך (בש"פ 635/13 פלוני נ' מדינת ישראל (25.2.13); בש"פ 8311/13 אברמוב נ' מדינת ישראל (19.12.13)).
14. יתכן שלשני המתלוננים מניע נסתר לטפול עלילות שווא על העורר (בין אם על מנת למלט עצמם מחשדות ובין אם על רקע סכסוך כספי-עסקי) ויתכן שיש אף ליתן משקל למועד מסירת התלונה לגבי האיומים הראשונים - אך כידוע, בחינה קפדנית של מהימנות הגרסה תתבצע בהליך העיקרי ולא בשלב זה (בש"פ 2754/14 צחייק נ' מדינת ישראל (20.5.14); בש"פ 3526/13 כיאל נ' מדינת ישראל (27.5.13)). יתכן אף שקיימות סתירות מסוימות בין גרסת המתלונן לבין גרסת המתלוננת - אך אין המדובר בסתירות שיכולות בשלב הזה להביאני למסקנה שאין ראיות לכאורה, וגם סתירות אלו (ומשקלן) תתבררנה בהליך העיקרי ולא כעת (בש"פ 873/14 קנדיל נ' מדינת ישראל (10.2.14); בש"פ 7286/13 וקנין נ' מדינת ישראל (5.11.13); בש"פ 6742/11 אלמכאווי נ' מדינת ישראל (26.9.11)).
15. עוד אבקש להעיר באשר לתצלומים של מסכי ההודעות המאיימות, אשר שני המתלוננים טוענים שנשלחו אליהם. אמנם, קיים חוסר ראייתי באשר לשרשרת הראיות המלאה, שכן המתלוננים מציגים את "נקודת הקצה הסופית" של הראיה (תצלום של המסכים עם ההודעות) אך אין בפנינו את "נקודת ההתחלה" של הראיה (הטלפון ממנו נשלחו והטלפון בו התקבלו ההודעות). עם זאת, גם את המחלוקות סביב האמור יהא לבחון בהליך העיקרי, ולא אוכל לתת משקל כעת לטענה לפיה אפשר לזייף בבית, באמצעות מחשב ביתי, את הראיה בה עסקינן. יתכן ושני המתלוננים יספקו הסברים משכנעים לגבי קבלת ההודעות, יסבירו כיצד הם ראו את ההודעות ומדוע צילמו את המסכים. קיימת אפשרות שההסברים יספקו מעמה לקושי שמציג הסניגור. מנגד, יתכן וההסברים לא ינתנו בכלל, או שלא יהיו אמינים, אך בשלב זה ישנו תיעוד של ההודעות המאיימות, הטקסט ברור והתיעוד מהווה ראיה לכאורה לאיומים הנטענים.
16. באשר למחדלי החקירה הנטענים (כגון, אי ביצוע עימות בין המתלוננים לבין העורר או אי בדיקת טענת האליבי של העורר) - אומר כי מחדלים אלו אינם משנים את הקביעה דלעיל (ובמיוחד לא הטענה לגבי אי ביצוע עימות) ואין הם בבחינת מחדלים אשר מלמדים על כך שדינה של כל התיזה של התביעה לקרוס (בש"פ 3732/13 אסדי נ' מדינת ישראל (4.6.13)); בש"פ 6158/12 מוסא נ' מדינת ישראל (23.8.12)).
17. אשר על כן - מסקנתי עד כה הינה שאכן קיימות ראיות לכאורה, במובן שקיים פוטנציאל להרשעה, על פי הקריטריונים הפסוקים.

18. בשולי הדברים אעיר עוד כי אמנם ההלכה הינה שבכל הנוגע לבקשות למעצרים של נאשמים - מצווה ערכאת הערעור לבחון את הסוגיות ששנויות במחלוקת בחינה מחודשת ועצמאית ("דה נובו"), ואין היא יוצאת ידי חובתה במסקנה שלא נפלה טעות משפטית בהחלטת הערכאה שקדמה לה (בש"פ 3/14 **חחלובבסקי נ' מדינת ישראל** (14.01.2014)), אלא שבד בבד עם קביעה זו, כבר נפסק כי לעמדת בית המשפט אשר דן במקור בבקשת המעצר יש משקל במכלול השיקולים שערכאת הערר שוקלת (בש"פ 90/99 **מדינת ישראל נ' פלוני** (10.1.1999)). במקרה זה, בנוסף על בחינתי את חומר הראיות, יש לתת משקל לכך שבית המשפט קמא סקר אף הוא את הראיות בקפידה, ניתח את ה"יש", את ה"אין", ואת ה"אולי" - והגיע למסקנה בדבר ראיות לכאורה. אני מאמצת את קביעותי של בית המשפט קמא בהקשר זה ועל מנת שלא להאריך אפנה לפירוט שמעמ' 9 שורה 21 ועד עמ' 13 שורה 10 של ההחלטה מיום 12.8.2014.
19. **עילת מעצר** - לא יכול להיות ספק כי מי שמאיים לרצוח את המתלוננים ואת בני משפחתם, בכמה מועדים, בשל החשש שהם "הלשינו" עליו למשטרה ו"פתחו עליו" - הינו מי שמסוכנות רבה נשקפת ממנו, ואיני בטוחה שניתן לצמצם אותה לכדי מסוכנות ספציפית (בש"פ 1196/13 **עואד נ' מדינת ישראל** (20.2.2013); בש"פ 4323/13 **צ'ונה נ' מדינת ישראל** (25.6.2013); בש"פ 7415/03 **מדינת ישראל נ' אבו מוך**, פ"ד נז(6) 77, 81 (2003); בש"פ 1416/02 **זינב נ' מדינת ישראל** (26.2.2002); בש"פ 7322/03 **עמר נ' מדינת ישראל** (14.8.2003); בש"פ 5953/10 **אלפרון נ' מדינת ישראל** (6.9.10)). הדברים ברורים ואין צורך להוסיף.
20. **חלופת מעצר** - למרות האמור מעלה ולמרות הפסיקה לפיה קשה להסתפק בחלופת מעצר בעבירות כגון אלו (בש"פ 842/11 **פישמן נ' מדינת ישראל** (7.2.2011); בש"פ 3391/13 **עווידה נ' מדינת ישראל** (20.5.2013); בש"פ 8373/13 **כעאבנה נ' מדינת ישראל** (1.1.2014)) - עדיין יש צורך (וחובה) לבחון חלופת מעצר, וכך עשה בית המשפט קמא.
21. החלופה שהוצעה הייתה מעצר בית בפיקוח שלושה קרובים (אחרי שאשתו של העורר חזרה בה מנכונותה לשמש כמפקחת). חלופה זו נבחנה על ידי שירות המבחן ועל ידי בית המשפט (אם כי המפקחים לא נחקרו). בית המשפט קמא קבע כי החלופה אינה מספקת ואינה יכולה לאיין את המסוכנות במקרה זה.
22. אני מסכימה כי החלופה הנוכחית אינה מספקת - אך אין לסגור את הפתח להצעת חלופה אחרת.
23. טענת ב"כ העורר באשר למפקחים המוצעים הינה שדווקא הצעת מפקחים שאינם מן התא המשפחתי של העורר אמורה להיות טובה יותר מהצעת מפקחים מתוך התא המשפחתי - לגביהם לא אחת קובע שירות המבחן כי יכולתם לפקח ולהציב סמכות הינה פחותה. טענה זו שובת לב בראיה ראשונית, אך עם זאת אין בה כדי לחייב את המסקנה המוחלטת כי המפקחים הספציפיים אשר הוצעו מתאימים לשמש כמפקחים, שכן בכל מקרה נבחנים מפקחים בהתאם לנסיבות השונות. לעיתים מפקחים מחוץ לתא המשפחתי מתאימים, ולעיתים - דווקא מפקחים מתוך המשפחה מתאימים. ברי כי לא ניתן לקבוע ככלל כי "סוג" מסוים של מפקחים הינו מתאים יותר מ"סוג" אחר, וכל מקרה יבחן בהתאם לנסיבותיו הוא.
24. מקובלת עלי הקביעה לפיה המפקחים המוצעים אינם מודעים לחומרת ההאשמות, אינם מודעים לאיומים בפגיעה במתלוננים ובני משפחתם ובאפשרות שהאח של העורר שעתיד להשתחרר מהכלא "יגיס" לסייע לעורר לבצע את איומיו. הם אכן מבקשים את טובתו של העורר ומוכנים לקחת על עצמם את המלאכה - אך כל עוד הם אינם מודעים למסוכנות ואינם מודעים לקורותיו של העורר בתקופה האחרונה - קשה להסתפק בנכונותם זו.

25. מנגד, יש אפשרות לבחון חלופות טובות יותר, אשר יוכלו לתת מענה סביר למסוכנות. כפי שכבר כתבתי בעבר, בעבירות שכאלו, כאשר בוחנים אנו את הסיכון להישנות העבירה ואת הסיכון שכרוך בכך - יש לתת את הדעת לשתי שאלות. האחת, מהו הסיכוי שהעורר יאיים שוב (על המתלוננים או על אחרים), והשנייה, מהו הסיכוי שהוא יוציא לפועל את איומיו (וברור שזהו חשש מדאיג פי כמה). לגבי האפשרות שהעורר יאיים שוב על המתלוננים - אינני בטוחה שהסיכוי רב, למרות הערכתה של קצינת המבחן. יהא קשה עד מאוד, בתנאים של מעצר בית, למנוע את ההיתכנות של איומים נוספים, במיוחד שעה שהם בוצעו בחלקם (לכאורה) באמצעות מדיה כגון מחשב או טלפון נייד. לא ניתן לומר שאפשר למנוע את הסכנה שמעשים דומים יחזרו על עצמם שעה שהעורר ישהה במעצר בית - שכן הזמינות של טלפונים ואמצעי קשר אחרים הינה כמעט בלתי מוגבלת בשהות במעצר בית. כל כוונה לחסום לחלוטין תקשורת מצד מי שנמצא במעצר בית - אינה אפשרית. מצד שני - המסוכנות שנובעת מהחשש שמא האיומים **ימומשו** הינה מסוכנות שניתנת לאיון ברמה סבירה, במעצר בית עם מפקחים הולמים ותוך הפקדת ערבויות כספיות משמעותיות ביותר ואיזוק אלקטרוני (כגון במקרים הבאים): בש"פ 9650/07 **מדינת ישראל נ' בטיטו** (19.11.2007); בש"פ 2207/09 **אליקיאשווילי נ' מדינת ישראל** (21.4.09), פסקה 12); בש"פ 6245/10 **מרקוס נ' מדינת ישראל** (21.9.10).

26. לגבי מסוכנותו של העותר - יש לראות כי האיומים שהושמעו (ככל שהושמעו) חמורים במיוחד, הושמעו במועדים שונים ומטרתם לשבש הליכי משפט. עם זאת, לעורר אין עבר פלילי ודפוס ההתנהגות הבעייתי שלו בעבר היה על רקע עיסוקו בהימורים (עליו הוא עצמו סיפר לקצינת המבחן). ההימורים גרמו לסילוקו מהמסגרת בה שיחק כדורגל, לחובות כספיים ולהתדרדרות עסקיו - אך אין הם בהכרח מלמדים על דפוס של התנהלות עבריינית. קצינת המבחן מציינת כי היא סבורה שלעורר יש בעיה של התמכרות להימורים אך הוא מסרב להכיר בה ובנזקקות טיפולית. יתכן ויש ליתן לקביעה זו משקל, אך עדיין אינני בטוחה שיש בה כדי ללמד על מסוכנותו ככל שעסקין באיומים הנוטענים.

27. קצינת המבחן אף מגיעה למסקנה לפיה קיים סיכון להתנהגות פורצת גבולות, אותו היא מעריכה כבינוני, וכי היא צופה שיהא לעורר קושי לעמוד בתנאים מגבילים לאורך זמן. לאור זאת, יש לבחון חלופות שיספקו מענה טוב יותר ואופטימלי למסוכנות בה עסקין - אך גם קצינת המבחן אינה קובעת כי כל חלופה לא תיסכון. היא מביעה עמדה לפיה המפקחים הספציפיים אינם מהווים דמויות סמכותיות דיין לאור המסוכנות וכי החלופה המוצעת אינה מספקת. אין עסקין בתסקיר ששולל מכל וכל את האפשרות לחלופה אלא תסקיר שלא ממליץ על החלופה שהוצעה.

28. עוד אעיר, טרם סיום, כי אני דוחה את טענותיו של העורר כלפי קצינת המבחן, אשר לשיטתו "היתה נגדו" ופגעה בזכויותיו (לרבות לאור התייחסותו למב"דים). עיון בתסקיר מלמד דווקא על ההיפך. התסקיר מעמיק ויסודי, סוקר את השיקולים לקולא מול השיקולים לחומרא, מתייחס לנסיבות האישיות, מתייחס לכל אחד מהמפקחים ולא מצאתי כי היה מקום להטיל דופי בקצינת המבחן. לגבי המב"דים עוד אוסיף כי לא מצאתי שהיה פסול באיזכורם, במיוחד לאור כך שהקצינה אף מציינת כי לעורר אין עבר פלילי ונותנת את הדעת לכך שעסקין במעצר ראשון עברו, תוך פירוט המשמעות של הדבר מבחינתו (וראו את בש"פ 4753/14 **אלכסנדר גיטמן נ' מדינת ישראל** (14.7.14), שם נדחתה טענה דומה לגבי "דעה קדומה" של קצין המבחן).

29. **לסיכום** - הערר על ההחלטה הנוכחית נדחה - אם כי אני בדעה שניתן יהא להגיש בקשה לעיון חוזר, להציע חלופה חדשה, לברר בינתיים מתי צפויים להעיד שני המתלוננים, לבקש מקצינת המבחן לראיין את המפקחים החדשים ואף לשקול לחקור אותם גם בפני בית המשפט קמא.

ניתנה היום, כ"ח אלול תשע"ד, 23 ספטמבר 2014, בהעדר
הצדדים.